

## PREDGOVOR

Institut za hidrotehniku Građevinskog fakulteta u Beogradu, kao domaćin i organizator seminara "MERENJE PROTICAJA U OTVORENIM TOKOVIMA I SISTEMIMA SA SLOBODNOM POVRŠINOM TEČNOSTI", koji se održava 11. i 12. aprila 1980. godine, stavlja na raspolaganje učesnicima seminara ovu knjigu, u kojoj se iznose rezultati dosadašnjih višegodišnjih istraživanja Instituta o mernim objektima za određivanje proticaja u otvorenim tokovima, merenjem jedne dubine.

Jugoslovensko društvo za zaštitu voda inicijator je Seminara, a njegovo održavanje povereno je Institutu za hidrotehniku.

\* \* \*

Ova Knjiga se sastoji od 5 delova (I do V) koji prikazuju, hronološkim redom, kako su istraživanja tekla. Ovim predgovorom želi se dati kratak osvrt na te delove, sa željom da se uvidi njihova međusobna veza. Ovo je nužno, pošto su delovi od I do III bili prvobitno namenjeni za različite prilike, dok su IV i V dodati za ovu knjigu, pa mogu izgledati, na prvi pogled, međusobno nepovezani. Povezuju ih, međjutim, ne samo zajednička ideja i svrha, nego se ona nastavljaaju logičnim redom, kako je rad na temi napredovao. Brojna pozivanja u izlaganjima na ranije rečeno, ili, kroz naknadno dodate napomene, na ono što je kasnije rasvetljeno, ukazuju na međusobnu vezu.

Deo I je pisano predavanje prvobitno namenjeno stručnom seminaru Jugoslovenskog društva za hidrologiju, koje je pokazalo vidno zanimanje za primenu Hidraulike u Hidrometriji. Predavač je ponudio temu o mernim objektima, gde se merenjem visinske razlike (ili dubine) određuje proticaj, uz poznatu vezu proticaj-merena visina. Tema je prihvaćena, predavanja su održana, a iz toga su proizašla i pisana predavanja, objavljena početkom 1974.godine. Kasnije, tokom istraživanja, došlo se do određenih saznanja, pa se ovde - kao I - prilaže doterano i popravljeno izdanje toga rada uz zadržavanje prvobitnog naslova: "Određivanje proticaja merenjem jedne ili dve dubine". Rad iznosi osnovne ideje na kojima se temelje naredni delovi ove knjige.

Deo II daje rešenja, neposredno primenjivana u praksi, za merne objekte u otvorenim tokovima, proizašla iz obimnog višegodišnjeg istraživačkog rada, analitičkog i eksperimentalnog, na ukupno 17 modela, sprovedenog u Institutu za hidrotehniku Gradjevinskog fakulteta u Beogradu. Istraživanja su završena 1977. godine, a rad je objavljen početkom 1979.godine, kao posebna sveska Zbornika Gradjevinskog fakulteta, da bi, kao javno izdanje, postala pristupačna svima. Sada se ponovo izdaje. Iz predgovora tom radu uvidja se da je Institut (ranije Zavod) za hidrotehniku Gradjevinskog fakulteta, istraživanja, iz kojih je rad proizašao, uklapao u svoju nastavno-pedagošku i naučno-istraživačku delatnost, sa nastojanjem za prodiranjem rezultata ovih istraživanja u našu hidrotehničku praksu.

Deo III daje proširenje primene stavova na kojima se zasnivaju izlaganja u Delu II, upravo ukazuje se na raznolikija moguća praktična rešenja. To su dva Saopštenja na VII. Savetovanju Jugoslovenskog društva za hidraulička istraživanja, koje je održano septembra 1978.godine u Novom Sadu.

Deo IV je pokušaj da se prikaže kako se mogu ista načela primeniti na zatvorene provodnike, kroz koje tečnost teče uglavnom sa slobodnom površinom, a izuzetno pod pritiskom. Nažalost, to još nije potpuno istraženo. Rešenje za slobodno tečenje je poznato, to je načelno isto kao i u delovima II i III. Stavljanje pod pritisak, do čega izuzetno može doći, predmet je eksperimentalne studije koja otpočinje. Slušaoci Seminara dobiće rešenja koja iz toga proisteknu, u vidu kraće publikacije.

Deo V odnosi se na prihvatanje opažene dubine od strane elektronskih uređaja i daljnja obrada do određivanja proticaja.

U predviđenim kratkim predavanjima na Seminaru naglasiće se ono što je bitno u ovoj knjizi i ukazaće se na ono što je sa praktičnog stanovišta zanimljivo, sa namerom da slušaoci dobiju želju da se kasnije služe knjigom. Radi olakšanja prihvatanja iznetog materijala predviđeni su i prikazi ostvarenih rešenja mernih objekata i model, sa protokom vode, gde će se prikazati bitne osobine mernog objekta, koji se predlaže.

Medjutim, nije svrha Seminara samo u predaji knjige i njenom približavanju slušaocima, i u pratećim prikazima, već bi Seminar pre svega trebalo da pruži opravdanje za svoj naziv "seminar" - doslovno prevedeno: "rasadnik". On će biti uspešan ako se sa njega rasade ideje, a ne ni one same po sebi, nego sa praktičnim ostvarenjima mernih objekata. To se može i postići ako slušaoci na Seminaru kroz diskusiju pokrenu sva ona pitanja na koje bi dobri odgovori omogućili smišljenu izgradnju mernih objekata. Uspeh će biti i u dobijanju podstreka domaćinima da se ova problematika i dalje radi, uz saradnju i u dogovoru sa slušaocima Seminara, a na korist naše privrede.

Ovo je prazna leva (parna) strana knjige